

१. मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती (Pre- Matric Scholarship)

१) मॅट्रिकपूर्व शिष्यवृत्ती योजना इ.८ वी ते १० वी मध्ये शिकणाऱ्या विजाभज व विमाप्र मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना

माध्यमिक शाळेत शिकणाऱ्या विजाभज व विमाप्र वर्गाच्या विद्यार्थ्यांच्या गळतीचे प्रमाण कमी व्हावे, यासाठी राज्य शासनाने शासन निर्णय क्र.इमाव-२००३/प्र.क्र.२०१/मावक-३/ दि.२५.७.२००३ अन्वये सन २००३-०४ या शैक्षणिक वर्षापासून ही योजना लागू केलेली आहे. तसेच शासन निर्णय क्र.पुरक -२०२२/प्र.क्र.९/शिक्षण-२, दि.२४ मार्च २०२३ अन्वये सुधारीत दर बाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाला आहे. सदर योजनेसाठी खालील प्रमाणे अटी व शर्ती आहेत.

- १) विद्यार्थीनी ही विजाभज व विमाप्र संवर्गातील असावी.
- २) विद्यार्थीनीने शासनमान्य माध्यमिक शाळेत प्रवेश घेतलेला असावा व ती इ. ८ वी ते १० वी पर्यंत नियमित वर्गात शिकत असावी.
- ३) उत्पन्नाची अट नाही.

इ.८ वी ते १० वी मध्ये शिकणाऱ्या सदर प्रवर्गातील विद्यार्थीनींना दरमहा रु.१०० /- प्रमाणे १० महिन्यांसाठी रु. १०००/- संबंधित शाळेमार्फत त्यांचे उत्पन्न व गुणांची अट लक्षात न घेता ही शिष्यवृत्ती देण्यात येत होती. दि.२४ मार्च २०२३ अन्वये सुधारीत दर बाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाला आहे.त्यानुसार दरमहा रु.३०० /- प्रमाणे १० महिन्यांसाठी रु. ३०००/- संबंधित शाळेमार्फत त्यांचे उत्पन्न व गुणांची अट लक्षात न घेता ही शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

२) इ.८ वी ते १० वी मध्ये शिकणाऱ्या इतर मागास मुलींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना

शासन निर्णय क्र. इमाव-२००३/प्र.क्र.२०१/मावक-३/ दि.२५.७.२००३ अन्वये सन २००३-०४ या शैक्षणिक वर्षापासून ही योजना लागू केलेली आहे. तसेच शासन निर्णय क्र.पुरक -२०२२/प्र.क्र.९/शिक्षण-२ /दि.२४ मार्च २०२३ अन्वये सुधारीत दर बाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाला आहे.

इ.८ वी ते १० वी मध्ये शिकणाऱ्या सदर प्रवर्गातील विद्यार्थीनींना दरमहा रु.१०० /- प्रमाणे १० महिन्यांसाठी रु.

इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग, महाराष्ट्र शासन | माहिती पुस्तिक : २०२४-२५ | २१

१०००/- संबंधित शाळेमार्फत त्यांचे उत्पन्न व गुणांची अट लक्षात न घेता ही शिष्यवृत्ती देण्यात येत होती. दि.२४ मार्च २०२३ अन्वये सुधारीत दर बाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाला आहे.त्यानुसार दरमहा रु.३०० /- प्रमाणे १० महिन्यांसाठी रु. ३०००/- संबंधित शाळेमार्फत त्यांचे उत्पन्न व गुणांची अट लक्षात न घेता ही शिष्यवृत्ती देण्यात येते

**संपर्क - १.संबंधित जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी जि.प, समाज कल्याण.
२.संबंधित शाळेचे मुख्याध्यापक**

३). माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या विजाभज / विमाप्र विद्यार्थ्यांना गुणवत्ता शिष्यवृत्ती प्रदाने.

शासन निर्णय दिनांक २९ ऑगस्ट १९६६ अन्वये ही योजना विजाभज विद्यार्थ्यांना लागू करण्यात आली. व शासन निर्णय दिनांक २९ ऑक्टोबर १९९६ अन्वये विमाप्र विद्यार्थ्यांना करिता योजना लागू करण्यात आली आहे. माध्यमिक शाळेतील हुशार व गुणवंत विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन देण्याकरिता ही योजना सुरु करण्यात आली आहे

१. विद्यार्थी विजाभज / विमाप्र या प्रवर्गातील असावा.
२. विद्यार्थी इ. ५ वी ते १० वी मध्ये शिकणारा असावा.
३. गतवर्षी वार्षिक परिक्षेत विद्यार्थ्यांना ५० टक्के पेक्षा जास्त गुण घेवून विद्यार्थी वर्गात प्रथम व द्वितीय क्रमाने पास झालेला असावा.
- इ. ५ वी ते ७ वी मध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना द.म.रु. २०/- प्रमाणे १० महिन्यांसाठी रु. २००/- व इ. ८ वी ते १० वी मध्ये शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना द.म.४०/- प्रमाणे १० महिन्यांकरिता रुपये ४००/- शिष्यवृत्ती दिली जाते.

**संपर्क - संबंधित शाळेच्या मुख्याध्यापकांनी पात्र विद्यार्थ्यांचे प्रस्ताव संबंधित जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद कार्यालयास सादर करावेत.
बृहन्मुंबई साठी सहायक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग.**

४). इयत्ता ५ वी ते ७ वी मध्ये शिकणाऱ्या इतर मागास विद्यार्थीनींना सावित्रीबाई फुले शिष्यवृत्ती योजना.

शासन निर्णय प्र.क.२८३/शिक्षण-२ दिनांक ३० जानेवारी २०१९ पासून इतर मागास विद्यार्थीनींना लागू करण्यात आली आहे. मागासवर्गीय विद्यार्थीनींचे गळतीचे प्रमाण कमी करण्यासाठी प्रोत्साहनपर अनुदान म्हणून शिष्यवृत्ती दिली जाते. सदर योजनेसाठी खालील प्रमाणे अटी व शर्ती आहे

१. विद्यार्थीनी इतर मागास प्रवर्गातील असावी.
 २. विद्यार्थीनी इ. ५ वी ते ७ वी मध्ये शिकणारी असावी.
 ३. विद्यार्थीनी ही शासन मान्य शाळेत नियमित शिकणारी असावी.
- प्रति विद्यार्थीनीस दरमहा रुपये ६०/- प्रमाणे १० महिन्या करीता रु.६००/- ही शिष्यवृत्तीची रक्कम संबंधित लाभार्थ्यांस अदा केली जात होती. दि.२४ मार्च २०२३ अन्वये सुधारीत दर बाबतचा शासन निर्णय निर्गमित झाला आहे.त्यानुसार दरमहा रु.२५० /- प्रमाणे १० महिन्यांसाठी रु. २५००/- संबंधित शाळेमार्फत त्यांचे उत्पन्न व गुणांची अट लक्षात न घेता ही शिष्यवृत्ती देण्यात येते

संपर्क - या योजनेचे पात्र विद्यार्थीनींचे अर्ज भरून संबंधित जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचेकडे सादर करावेत

५) सैनिकी शाळेत शिकणाऱ्या विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्ती -

विजाभज विद्यार्थ्यांना शासन निर्णय क्र.इबीसी-१०७४/५६४/का-५ दि. ६ ऑगस्ट १९७६ अन्वये सदरील योजना लागू करण्यात आली आहे. याच धर्तीवर शासन निर्णय क्र.संकिर्ण-२००२/प्र.क्र.३७१/मावक-३ दि.५ ऑगस्ट २००३ अन्वये सदरील योजना विमाप्र विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक वर्ष २००३-२००४ पासून लागू केलेली आहे. शासन निर्णय क्र. इबीसी-२००३/प्र.क्र.१८४/मावक-२ दि.१७/९/२००३ अन्वये रु.१५०००/- वार्षिक शुल्क निश्चित करण्यात आले. सैनिकी शाळेत शिक्षण घेणाऱ्या विजाभज / विमाप्र विद्यार्थ्यांनी प्रशिक्षण घेवून भारतीय सैन्य दलामध्ये प्रवेश घेण्यांसाठी प्रोत्साहन मिळणेसाठी ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. सातारा सैनिक शाळा, भोसला मिलीटरी स्कूल नाशिक, एसएसपीएमएस सैनिक शाळा पुणे या ३ शाळातील विजाभज व विमाप्र विद्यार्थ्यांना भोजन, कपडे, निवास शिक्षण फी व परिक्षा फी, क्रीडा, खेळ सामान, वार्षिक परिक्षेसाठी विपूर्णा, सहाय्य प्रदानादेने दिली प्रवृत्ति देण्या सैन्य शासन मान्यता प्राप्त सैनिकी शाळेतील प्रवेशितास

प्रति विद्यार्थी वार्षिक रुपये १५०००/- पर्यंत संबंधीत सैनिकी शाळेस अदा केले जातात.

संपर्क -संबंधित जिल्ह्याचे सहायक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग व
संबंधित शाळा/ महाविद्यालयाचे प्राचार्य

६) माध्यमिक शाळेत शिकत असलेल्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना शिष्यवृत्त्या विजाभज /मुंबई (फक्त मुंबईकरीता)

सदरील योजना शासन निर्णय दि.२९.१०.८६ अन्वये विमाप्र विद्यार्थ्यांसाठी लागू करण्यात आली आहे सदर योजनेमध्ये पुढीलप्रमाणे अटी व शर्ती आहेत.

१. विद्यार्थी मान्यताप्राप्त शाळेत शिकत असलेला असावा
२. इयत्ता ५ वी ते १० वी पर्यंतच्या वार्षिक परीक्षेत ५० % पेक्षा जास्त गुण घेऊन तो वर्गामध्ये प्रथम किंवा द्वितीय क्रमांकाने उत्तीर्ण झालेला असावा.
३. तो विजाभज व विमाप प्रवर्गातील असावा.
४. सदर विद्यार्थ्यांस इयत्ता ५ वी ते ७ वी दरमहा २० रुपयाप्रमाणे १० महिन्यासाठी २०० रुपये व इयत्ता ८ वी ते १० वी दरमहा ४० रुपयाप्रमाणे १० महिन्यासाठी ४०० रुपये प्रतिविद्यार्थी शिष्यवृत्ती देण्यात येते.

७) इयत्ता १ ली ते १० मध्ये शिकत असणाऱ्या विमुक्त जाती व भटक्या जमाती (DNT) विद्यार्थ्यांना भारत सरकारची डॉ.आंबेडकर मॅट्रीकपूर्व आणि मॅट्रीकोत्तर शिष्यवृत्ती योजना लागू करणेबाबत.-

शासन निर्णय क. शिष्यवृत्ती-२०१८/ प्र.क्र.४८/शिक्षण, दि.२७ मे २०१९ अन्वये केंद्र शासनाची डी.एन.टी. विद्यार्थ्यांसाठी डॉ. आंबेडकर मॅट्रीकपूर्व योजना सुरु करण्यात आली. सदर योजनेअंतर्गत शिष्यवृत्ती व इतर अनुदानाचे दर पुढील प्रमाणे आहेत शिष्यवृत्तीचे दर (प्रतिमाह १० महिन्यांकरिता) .(केंद्र हिस्सा ७५ टक्के व राज्य हिस्सा २५ टक्के)

अ.क्र.	योजना	इ.१ ली ते ८वी	इ.९ वी ते १० वी मध्ये
१.	शिष्यवृत्तीचे दर (प्रतिमाह) (१ महिन्यांकरिता)	रुपये १००/-	रु.१५०/-
२.	केंद्र शासनाची डी.एन.टी. विद्यार्थ्यांसाठी डॉ.आंबेडकर मॅट्रीकोत्तर योजना .		
	गट क्रमांक	निर्वाह भत्ता (रु)अनुज्ञेय वसतिगृहात रहाणारे विद्यार्थी	वसतिगृहात न रहाणारे विद्यार्थी
	गट-१ मधील अभ्यासक्रमातील विद्यार्थी	१२००	५५०
	गट-२ मधील अभ्यासक्रमातील विद्यार्थी	८२०	५३०
	गट-३ मधील अभ्यासक्रमातील विद्यार्थी	५७०	३००
	गट-४ मधील अभ्यासक्रमातील विद्यार्थी	३८०	२३०

- सदर योजनेचा लाभ घेण्यासाठी संपर्क :- संबंधित जिल्ह्याचे जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी जिल्हा परिषद व संबंधित जिल्ह्याचे सहायक संचालक, इतर मागास बहुजन कल्याण विभाग